

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

कौशल्य व उद्योजकता विकास केंद्र, आजीवन अध्ययन व विस्तार विभाग
व लोकविकास केंद्र

ट्रॅव्हल अॅण्ड टुरिझम प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम

१. अभ्यासक्रमाचे उद्देश .

१. स्थानिक पर्यटन व्यवसायाच्या संधीची सखोल माहिती देणे.
२. स्थानिक पर्यटन उद्योग राष्ट्रीय आणि आंतरराष्ट्रीय पर्यटन व्यवसायाा जोडून घेण्यासाठी धोरणे आखता येणे.
३. पर्यटन व्यवसायाशी निगडीत रोजगांर कौशल्ये आत्मसात करणे आणि त्यामधील प्रगत कौशल्यांची ओळख करून देणे.
४. पर्यटन, उद्योग आणि त्यासंबंधी व्यवसायासाठीच्या अर्थकारणाची माहिती घेणे आणि त्यासाठी भांडवल उभारण्याकरीता प्रकल्प प्रस्ताव तयार करणे.

२. कालावधी : ३ महिने (६० मिनीटाचे एकूण ६० तास आठवडयातून दोन दिवस)

३. प्रवेशपात्रता : इयत्ता १२ वी पास

४. प्रवेश संख्या : किमान १० कमाल ५०

५. अभ्यासक्रमशुल्क :	प्रवेश शुल्क	रु.	२५/-
	शैक्षणिक शुल्क.	रु.	१०००/-
	परीक्षा शुल्क.	रु.	२००/-
		
	एकुण	रु.	१२२५/-

४. मूल्यमापन : एकुण ३०० गुण

लेखी	१००
प्रात्यक्षिक	१००
प्रकल्प व गट कार्य	१००

स्थानिक पर्यटन व्यवसायाच्या संधी

२० गुण

शिनोळी, ता. चंदगड व परिसरातील -

- हवामान, पीके, फळे व वैशिष्ट्ये पूर्ण परंपरा आणि खाद्य संस्कृतीची माहिती
- धार्मिक, सांस्कृतिक, ऐतिहासिक आणि नैसर्गिक दृष्ट्या सौंदर्य स्थळांची माहिती
- चंदगड तालूका आणि आसपासच्या परिसरातील जैव विविधता आणि औषधी वनस्पती यांची माहिती घेणे आणि त्यासाठीची रिसोर्स फाईल तयार करणे.
- पर्यटन विषयक सामाजिक गरज आणि आवड यांची माहिती घेणे. (उदा. शाळेच्या सहली आणि अभ्यास सहली)

स्थानिक पर्यटन, उद्योग आणि राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय पर्यटन

२० गुण

- बेळगाव, गोवा आणि कोल्हापूर महाराष्ट्र येथील ट्रॅव्हल कंपन्यांची माहिती व नेटवर्किंग करणे.
- इको टुरिझम, Nature Walk, अॅग्रो टुरिझम संस्कृतिक आणि आरोग्य पर्यटन संकल्पनांची माहिती आणि ब्रेकफास्ट आणि आवळी भोजन यासारखे नवे पर्यटन प्रकार शोधणे.
- राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय पर्यटकांच्या गरजा जाणून घेणे व त्याप्रमाणे मुलभूत सुविधा निर्माण करणे किंवा उपलब्ध सुविधांचा वापर करणे.
- पर्यटकांसाठी आवश्यक असलेल्या तातडीच्या वैद्यकीय सुविधा त्याचप्रमाणे मुलभूत सुविधा निर्माण करणे किंवा उपलब्ध सुविधांचा वापर करणे.

पर्यटन व्यवसायाशी निगडित रोजगार कौशल्ये आणि त्यामधील वैयक्तिक कौशल्ये ४० गुण

अ. पर्यटन व्यवसायासाठी निगडित रोजगार कौशल्ये

२० गुण

- स्थानिक फार्म हाऊस आणि रिसॉर्ट यांची माहिती
केटरिंग सर्व्हिसेस स्नॅक आणि पारंपारिक भाज्या व अन्नपदार्थांचा वापर करून जेवणाची ठिकाणे शोधणे.
- विक्रीसाठी वस्तू तयार करणे किंवा उपलब्ध करणे, टिकाऊ पदार्थ तयार करणे, उदा. लोणचे, पापड, सांडगे व शेव या तसेच विक्रीसाठी शोभेच्या आणि पारंपारीक वस्तू व वनस्पतींची रोपे तसेच घोंगड्या, चप्पल, बांबूकाम आणि अन्य लाकडी व मातीच्या वस्तू उपलब्ध करणे.
- साहसी खेळ: रोपवे आणि वॉटर स्पोर्ट्सची माहिती

- कम्युनिकेशन, नेतृत्व, टीम बिल्डिंग, सोशल मिडियाचा व तंत्रज्ञानाचा वापर प्रसंगावधान व इंटरपर्सनल रिलेशनशिप
- व्यावसायीक सहानुभुती (Empathy), नितीमत्ता (Ethics)
- व्यावसायीकांसाठी आवश्यक असणारी तंत्रे: Therapeutic Lifestyle choices (Health and Hygiene)
- Relaxation and Rejuvenation

पर्यटन उद्योग आणि त्यासंबंधित व्यवसायासाठीचे अर्थकारण

२० गुण

- उद्योगासाठी लागणारे भांडवल, जाहिरात, इतर वरखर्च आणि त्यामधून मिळणारा नफा यासाठी योग्य आर्थिक नियोजन करणे.
- प्रकारानुसार पर्यटकांसाठी आकर्षक दरांचे पॅकेज ठरवता येणे.
- त्यानुसार आणि प्रकारानुसार किमान व कमाल दर ठरवणे: विविध प्रकारचे गाईड, गाड्या, हॉटेल्स, गेम्स यांचे दर ठरवणे.
- स्थानिक लिड बँक किंवा संबंधित शासकिय योजना यामधून अर्थसहाय्य मिळविण्यासाठी स्थानिक पर्यटन उद्योगाचा प्रकल्प प्रस्ताव तयार करणे.

या अभ्यासक्रमामध्ये २५ व्याख्याने आणि ३५ प्रात्यक्षिके असतील. प्रात्यक्षिकांसाठी बाहेर फिरावे लागल्यास आणि प्रशिक्षणांतर्गत प्रकल्पासाठी लागणारा खर्च विद्यार्थ्यांनी स्वतः कराव्याचा आहे.

संदर्भ:

1. <https://www.forbes.com/sites/jonisweet/2018/08/28/15-travel-books-that-will-change-the-way-you-see-the-world/?sh=1f9762d73db7>
2. E book on Travel Tourism Management
3. Geography of Travel and Tourism available on Flipkart
4. Norbert Vanhove (2013) **Handbook of Tourism Economics, TOURISM PROJECTS AND COST-BENEFIT ANALYSIS, pp. 393-415,**
5. https://doi.org/10.1142/9789814327084_0018 COSTING OF A TOUR PACKAGE - E-Learning System
elearning.nokomis.in > uploaddocuments>Summary
